

Rialtas
na hÉireann
Government
of Ireland

Tionscadal Éireann
Project Ireland
2040

Arna chomhchistiú ag an Roinn Forbatha Tualthe agus Pobail
Co-funded by the Department of Rural and Community Development

Ár dTodhchaí
Tuaithe
Our Rural
Future

Arna chomhchistiú ag
an Aontas Eorpach
Co-funded by
the European Union

LEADER 2023 -2027

Leabhrán Eolais Chontae Phort Láirge

Comhpháirtíocht Leader Waterford Leader
Phort Láirge Partnership

Éiríocht an Pharlaimint Eorpach
Phort Láirge
Waterford Local Community
Development Committee

LEADER 2023 -2027

Leabhrán Eolais Chontae Phort Láirge

Réamhrá

Seasann LEADER, do "Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale", a aistrítear mar "Naisc Idir an Geilleagar Tuaithe agus Bearta um Fhorbairt". Tá clár LEADER tar éis a bheith ag feidhmiú in Éirinn agus ar fud Bhallstáit an Aontais Eorpaigh (AE) ar feadh breis agus 30 bliain. Thosaigh LEADER amach ina chlár trialach um fhorbairt tuaithe in 1991, agus tá sé tar éis forbairt trí chúig thréimhse de chláir chomhleantacha chun áit a bhaint amach mar phríomhidirghabháil laistigh de bheartas um fhorbairt tuaithe de chuid an Aontais Eorpaigh. Is cuid dhílis de chreatlach cistithe AE é a sheachadaítear trí chláir náisiúnta um fhorbairt tuaithe na mBallstát uile. Thar an triocha bliain gurb ann dó tá an clár tar éis tacú le forbairt raon leathan de thograí nuálacha agus inbhuanaithe atá tar éis cur le líon na bpost agus le beocht phobail tuaithe ar fud an Aontais Eorpaigh. I gcás chlár LEADER in Éirinn, tugtar sainmhíniú ar cheantair tuaithe mar gach aon chuid d'Éirinn seachas na ceantair laistigh de theorainneacha na gcúig phríomhchathair, Baile Átha Cliath, Corcaigh, Luimneach, Port Láirge agus Gaillimh. Cuireann LEADER cur chuige um fhorbairt áitiúil faoi stiúir an phobail (CLLD) chun cinn a chuimsíonn rannpháirtíocht phobail áitiúla chun freagairtí a fhorbairt do phríomhdhúshláin gheilleagreacha, chomhshaoil agus shóisialta.

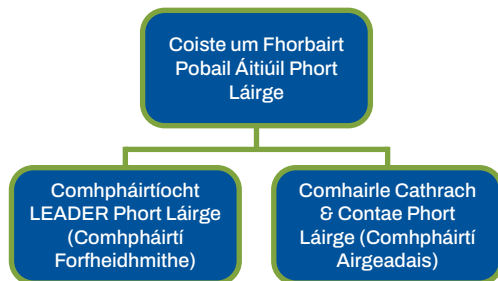
Tá sé mar chuspóir ag an leabhrán seo treoir phraiticiúil agus eolas a chur ar fáil d'aon ghrúpa, gnó nó duine aonair atá ag cur iarratas isteach ar chistiú LEADER i gContae Phort Láirge. Leagfaidh na rannáin seo a leanas amach:

- 1) Fordhearcadh ar chlár LEADER i gContae Phort Láirge agus na pleananna agus páirtithe a bhaineann leis.
- 2) Pleananna Infheistíochta-Achoimre ar Straitéis Áitiúil um Fhorbairt Chontae Phort Láirge (LDS)
- 3) Achoimre ar Uasteorainneacha Reatha um Chistiú/Rátaí Tacaíochta agus an Cháipéisíocht Riachtanach
- 4) An próiseas a bhaineann le cur isteach ar chúnamh deontais comh fada le céim an fhaofa.
- 5) An próiseas tar éis do chúnamh deontais a bheith bronnta.
- 6) Freagrachtaí an Tionscnóra (Iarratasóra) ar feadh cúig bliana tar éis an dáta deiridh íocaíochta.
- 7) Sonraí Gníomhaíochtaí Neamh-incháilithe.

1. Fordhearcadh ar an gClár LEADER i gContae Phort Láirge agus na pleananna agus na páirtithe éagsúla a bhfuil baint acu leis an gClár

Comhpháirtithe an Ghrúpa Áitiúil Gníomhaíochta

Bunaíodh **Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge** in 2014 faoi Fhoráil Chuid 6 den Acht um Athchóiriú Rialtais Áitiúil, 2014. I ndeireadh na dála is é an Grúpa Áitiúil Gníomhaíochta atá freagrach as LEADER. Tá comhdhéanamh an Ghrúpa Áitiúil Gníomhaíochta bunaithe ar ionadaíocht chothrom ó na hearnálacha poiblí agus príobháideacha. Tá ionadaithe ó na húdaráis áitiúla, na gníomhaireachtaí stáit, an earnáil phobail agus dheonach agus comhpháirtithe sóisialta san áireamh ann. Is ag an gCoiste Um Fhorbairt Pobail a bhíonn an faomhadh deiridh ar iarratais tograí.

Tá **Comhpháirtíocht Leader Phort Láirge CTR**, freagrach as Clár nua LEADER 2023-2027 a sheachadadh, thar ceann Choiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge, clár gur fiú €6,092,411.00 é agus go gcaithfear €4,569,308.00 de ar thograí. Is é ról Comhpháirtíocht Leader Phort Láirge CTR, mar an gcomhpháirtí forfheidhmithe ná tograí a spreagadh agus tacú le tionscnóirí lena n-iarratas ar chistiú i gContae Phort Láirge.

Is í **Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge** an comhpháirtí ceannasach airgeadais atá freagrach as taifid a chothú agus a choimeád maidir le gach gné airgeadais den Chlár.

Cé go seachadaíonn an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara an Clár Náisiúnta Um Fhorbairt Tuaithe, is í an an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail a riarann LEADER.

Forléargas ar an gClár: Leagann gné LEADER de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta (CBT) 2023-2027 sraith téamaí amach a aithníodh mar chuid de thaighde agus de chomhairliúcháin ar tugadh fúthu agus an plean á fhorbairt. Léiríonn na téamaí sin na príomhdhúshláin agus na

deiseanna do thuaithe na hÉireann. Tugtar sainmhíniú breise ar gach téama trí fhothéamaí éagsúla a léiríonn na príomhréimsí a bhfuil gá acu leis an tacaíocht is mó agus a bhfuil an acmhainneacht is fearr acu chun forbairt inbhuanaithe na bpobal tuaithe a chur chun cinn. Tá na fothéamaí leathan agus solúbtha a ndóthain chun éagsúlacht na riachtanas áitiúil i bpobail tuaithe agus raon na dtograí a dtacaítear leo tríd an Straitéis um Fhorbairt Áitiúil, a chuimsiú.

Téamaí LEADER 2023-2027

Téama 1: Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post

Téama 2: Bonneagar Tuaithe agus Ionchuimsiú Sóisialta

Téama 3: Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe agus Maolú agus Oiriúnú Athraithe Aeráide

Tá tábla thíos de na príomhthéamaí agus na fothéamaí agus cé nach dtéann bearta LEADER i ngleic go saineúil leis na Téamaí agus na Fothéamaí ar fad, tá cur chuige níos dírithe glactha chun an leas is fearr agus is féidir a bhaint as acmhainní atá teoranta agus neamh-dhúbláil i dtacaíochtaí ar fud soláthróirí seirbhísí eile a dheimhniú. **Tá na réimsí fócais i gcló trom thíos:**

Téama 1:Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post	Téama 2: Bonneagar Tuaithe agus Ionchuimsiú Sóisialta	Téama 3: Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe agus Maolú agus Oiriúnú Athraithe Aeráide
<u>Fothéama 1a</u> <u>An Geilleagar Glas</u>	Fothéama 2a Bonneagar Tuaithe	<u>Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe</u>
Fothéama 1b Éagsúlú Talmhaíochta	<u>Fothéama 2b</u> <u>Seirbhísí Inrochtana</u>	Fothéama 3b Forbairt Acmhainne Athraithe Aeráide
<u>Fothéama 1c</u> <u>Turasóireacht Tuaithe</u>	Fothéama 2c Nascacht Dhigiteach a bharrfheabhsú	Fothéama 3c Maolú agus Oiriúnú Athraithe Aeráide
Fothéama 1d Forbairt Fiontar	<u>Fothéama 2d</u> <u>Óige na tuaithe</u>	
Fothéama 1e Táirgeadh Bia Tuaithe		
Fothéama 1f Fiontar Sóisialta, Pobail agus Comhar		

Na Pleananna i gComhair Infheistíochta– Straitéis um Fhorbairt Áitiúil Chontae Phort Láirge

Is plean faoi stiúir an phobail é Straitéis um Fhorbairt Áitiúil Chontae Phort Láirge chun dul i ngleic le riachtanais aitheanta agus sraith shonrach de chuspóirí áitiúla. Leagann an Straitéis um Fhorbairt Áitiúil amach na réimsí atá molta d'infheistíocht le linn an Chláir. Ní foláir do gach togra a chistítear a bheith in oiriúint do na cuspóirí agus do na bearta a aithnítear sa Straitéis um Fhorbairt Áitiúil. Féach thíos an achoimre ar na bearta atá sa Straitéis um Fhorbairt Áitiúil.

Téama 1: Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post

Cuspóir Áitiúil 1: Bearta Straitéiseacha 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5

Teideal an Chuspóra Áitiúil	Infheistíocht i bhfiontair dhúchasacha tuaithe chun éifeachtúlacht agus iomaíochas a uasmhéadú, an tairiscint do chuairteoirí a mhéadú fad agus a bhítear ag tacú le comhshaol níos glaise agus inbhuanaithe ag an am céanna.
LEADER Téama/Fothéama	Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post Fothéama: 1a An Geilleagar Glas agus 1c Turasóireacht Tuaithe agus Áineas.
Réasúnaíocht leis an gCuspóir.	Tá fiontair bheaga tuaithe ina gclocha coirnéil don gheilleagar áitiúil agus fostaíocht a bhfuil géarghá léi á soláthar acu agus éileamh ar sheirbhísí tuaithe á chothú acu. Is ionann tacaíocht d'fhiontair tuaithe agus seirbhísí áitiúla a chothú. Feabhsaítear feidhmiúchán le hinfeistíocht i dteicneolaíocht atá níos glaise agus níos tiosaí ar fhuinneamh agus tá sé níos báula don chomhshaol leis. Mar an gcéanna, tá infheistíocht i bhfoirgnimh barraíochta feirme/foirgnimh thionsclaíocha agus athearraíocht á baint astu chun cóiríocht inbhuanaithe a chruthú, thar a bheith riachtanach i gceantair tuaithe ina bhfuil ganntanas cóiríochta níos measa ná riamh mar thoradh ar an ngéarchéim san Úcráin. Tá easpa cóiríochta ag goilliúint go mór ar sholáthróirí turasóireachta atá ag iarraidh cur lena bhfuil á thairiscint acu agus iad ag cuachadh a leithéid chéanna le soláthróirí eile chun cuairteoirí thar oíche a mhealladh.
Nasc chuig an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail	Cuspóir 1: Geilleagar ísealcharbóin agus inbhuanaithe Sprioc 1.1: Geilleagar suaitheanta glas a fhorbairt, an geilleagar ciorclach san áireamh agus deiseanna a uasmhéadú agus aistriú chuig geilleagar ísealcarbóin agus athléimneach ar bun.

	Cuspóir 2: Éagsúlacht Gheilleagrach agus Forbairt Inbhuanaithe Sprioc 2.2: Fiontair dhúchasacha bhunaithe a mheas chun a bhforbairt dhomhanda agus a n-acmhainneacht i gcruthú post a uasmhéadú.
Leithdháileadh Airgeadais	LEADER; €2,970,717 Cómhaoiniú: €2,970,717 Iomlán: €5,941,434
Líon na mBeart Straitéiseach	5

Téama 1 Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post / Fothéama 1a An Geilleagar Glas

Cuspóir Áitiúil 1: Beart Straitéiseach 1.1 1a An Geilleagar Glas

Teideal don Bheart Straitéiseach	Infheistíocht chaipitil i dTeicneolaíocht atá ann cheana féin nó i dTeicneolaíocht Nuathionscanta a chuimsíonn éifeachtúlacht níos fearr agus a thacaíonn leis an gcomhshaol.
Cur síos gairid ar an mBeart Straitéiseach	Cabhrú le forbairt agus infheistíocht a dhéanamh in TFC, in innealtóireacht/i ndéantúsaíocht, i micreachógaisíocht, i mbia ó lámh an cheardaí agus i ngnólachtaí seirbhísí intrádála i sráidbhailte áitiúla. Leagfar béim ar éifeachtúlacht fuinnimh, athchúrsáil dramhaíola agus teicneolaíocht níos glaise a bheidh nasctha le Cuspóir Áitiúil 3, 3a/c.
Nasc chuig an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail	Cuspóir 1: Geilleagar ísealcharbóin agus inbhuanaithe. Sprioc 1.1: Geilleagar glas suaitheanta a fhorbairt, an geilleagar ciorclach san áireamh, agus deiseanna a uasmhéadú agus aistriú chuig geilleagar ísealcharbóin agus athléimneach ar bun <i>agus</i> Cuspóir 2: Éagsúlacht Gheilleagrach agus Forbairt Inbhuanaithe. Sprioc 2.2: Fiontair dhúchasacha bhunaithe a mheas chun a bhforbairt dhomhanda agus a n-acmhainneacht i gcruthú post a uasmhéadú.
Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Tionscnóirí Gnó Príobháideacha a bhfuil na scileanna acu oibriú sna réimsí thuasluaite.
Limistéar Geografach	Gairm ar fud na tire, a bheidh ann.

An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Oifig Fiontair Áitiúil (OFÁ) Phort Láirge chun na bogthacaíochtaí ar fad a sholáthar, Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 go Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 7 Tograí atá ann cheana féin: 5 Tograí Nua: 2 Poist Réamh-mheasta: 29 Coibhéis lánaimseartha Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir Cineál an togra: TFC, Innealtóireacht Éadrom, Micreachogaisíocht, Seirbhísí Intrádála agus Soláthróirí bia ó lámha an cheardaí Caipiteal Iomlán: €1,171,714 LEADER: €585,857 Príobháideach/Pobal/Stát: €585,857 Costas in aghaidh an phoist: €40,000 *NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime

Téama 1 Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post / Fothéama 1a An Geilleagar Glas

Cuspóir Áitiúil 1: Beart Straitéiseach 1.2 1a An Geilleagar Glas

Teideal don Bheart Straitéiseach	1.1 Athearraíocht ar fhoirgnimh feirme agus foirgnimh thionsclaíocha chun sainréimse i gcóiríocht do chuairteoirí a chruthú astu
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Athearraíocht a bhaint as seanfhoirgnimh feirme/foirgnimh thionsclaíocha chun sainréimse i gcóiríocht a bhfuil géarghá leis a chruthú chun tacú le Cuspóir Áitiúil 1/Beart Straitéiseach .3 agus Beart Straitéiseach .5 Níl ar fáil faoi láthair ach cóiríocht an-teoranta do chuairteoirí mar thoradh ar thacaíocht an rialtais do thithíocht do phobal na hÚcráine don tréimhse 5 bliain atá romhainn amach.
Nasc chuig an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail	Cuspóir Áitiúil 3: Comhfhorbairt Inbhuanaithe Áite agus Comhordú Seirbhísí Fáilte. Sprioc 3.6: Port Láirge a fhorbairt mar áit inbhuanaithe inrochtana atá mealltach do chuairteoirí baile agus

	idirnáisiúnta le hómós áite agus le saoraidí nasctha do thurasóirí chun pobail áitiúla a fheabhsú agus tacú leo agus fás eacnamaíoch sa bhreis a bhaint amach do Phort Láirge.
Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Cónaitheoirí Tuaithe ag bunú Gnólachtaí Príobháideacha.
Limistéar Geografach	Beidh na fiontair úd lonnaithe ar an 2 Inbhear, Inbhear na Siúire agus Inbhear na hAbhann Móire, Dún Mór, Trá Mhór, Cósta an Chopair, Dún Garbhán, Cósta na Gaeltachta comh fada le himeallbhord na hAirde Móire, Rian Glas na nDéise agus Sléibhte an Chumaraigh, Slí Dhéagláin agus Siúlán Ghleann Bhun Abha.
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge, Fáilte Éireann, An Chomhairle Oidhreacht, Teagasc
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 go Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 4-6 Tograí atá ann cheana féin: 2 Tograí Nua: 4 Poist Réamh-mheasta 10 Coibhéis lánaimseartha Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir Cineál an togra: 1 – 2 Páirceanna fheithiclí áineasa, 1 -2 Láithreáin Ghlampála/Champála, 1 -2 Brúnna pobail. D'fhéadfadh na saoraidí seo freastal ar Rian Glas na nDéise, Sléibhte an Chumaraigh/Cnoc Mhaoldomhnaigh, Cósta an Chopair, Dún Garbhán, An Ghaeltacht, An Aird Mhór. Caipiteal Iomlán: €1,389,440 LEADER: €694,720 Príobháideach/Pobal/Stát: €694,720 Costas in aghaidh an phoist: €40,000 Líon na gcuairteoirí in aghaidh na bliana in aghaidh an togra: 2,500-3,000

Téama 1 Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post / Fothéama 1c Turasóireacht Tuaithe agus Áineas

Cuspóir Áitiúil 1: Beart Straitéiseach 1.3 Fothéama 1c Turasóireacht Tuaithe agus Áineas

Teideal don Bheart Straitéiseach	Tacú le táirgí turasóireachta gníomhaíochta sa chontae chun cuairteoirí a mhealladh le fanacht thar oíche.
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Infheistíocht a dhéanamh i bhforbairt na Turasóireachta Gníomhaíochta/i nGnólachtaí Áineasa Tuaithe atá ann cheana féin nó a leithéid a nuathionscnamh, iadsan atá dírithe ar Rothaíocht, Cadhcáil, Cairtfhostú, Slatiascaireacht, Sléibhteoireacht, Siúl, Rothaíocht Sléibhe agus Gníomhaíochtaí Spóirt Neamh-lárnacha, comh maith leis na sainseirbhísí cúnta chun tacú leis na gníomhaíochtaí sin. Bunaithe ar an mbonneagar atá molta, cuirfear pointí luchtaithe ar fáil nuair is féidir chun gluaisteáin agus rothair leictreacha a chothú. Tá an beart seo nasctha freisin le Cuspóir Áitiúil 1/Beart Straitéiseach 2, Beart Straitéiseach 4, le Cuspóir Áitiúil 2/Beart Straitéiseach 2.3 agus Beart Straitéiseach 2.4.
Nasc chuig an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Cuspóir 3 - Sprioc 3.6 Sprioc: Port Láirge a fhorbairt mar áit inbhuanaithe inrochtana atá mealltach do chuairteoirí baile agus idirnáisiúnta le hómós áite agus le saoráidí nasctha do thurasóirí chun pobail áitiúla a fheabhsú agus tacú leo agus fás eacnamaíoch sa bhreis a bhaint amach do Phort Láirge.
Limistéar Geografach	Cónaitheoirí Tuaithe ag bunú Gnólachtaí Príobháideacha; Fiontair Shóisialta a bhfuil úinéireacht ag an bpobal orthu. An 2 Inbhear- Inbhear na Siúire agus Inbhear na hAbhann Móire, Dún Mór, Trá Mhór, Cósta an Chopair, Dún Garbhán, Cósta na Gaeltachta comh fada le himeallbhord na hAirde Móire, Rian Glas na nDéise agus Sléibhte an Chumaraigh, Slí Dhéagláin agus Siúlán Ghleann Bhun Abha.
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge, Fáilte Éireann
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 3 2026

Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 8 Tograí atá ann cheana féin: 4 Tograí Nua: 4 Poist Réamh-mheasta 28 Coibhéis lánaimseartha Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir Cineál an Togra: Gnólachtaí Turasóireachta Gníomhaíochta /Ionaid Ghníomhaíochta /Gnólachtaí Cairtfhostaithe/Rothair ar Cíos/Slí Oilithrigh Caipiteal Iomlán: €1,126,760 LEADER: €563,380 Príobháideach: €563,380 Costas in aghaidh an phoist €40,000 Líon na gCuairteoirí: méadú 12,000 in aghaidh na bliana <i>*NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime</i>
--	---

Téama 1 Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post / Fothéama 1c Turasóireacht Tuaithe agus Áineas

Cuspóir Áitiúil 1: Beart Straitéiseach 1.4 Fothéama 1c Turasóireacht Tuaithe agus Áineas

Teideal don Bheart Straitéiseach	Brúnna Pobail, Páirceanna Fheithiclí Áineasa agus Glampála/Campála
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Infheistíocht i mBrúnna Príobháideacha/Pobail/Ionaid do Chuaisceoirí, Páirceanna Fheithiclí Áineasa agus Glampála/Campála. Tá an beart seo nasctha le Cuspóir Áitiúil 1/Beart Straitéiseach 1.3 soláthar na gníomhaíochta turasóireachta 1.5 Cultúr agus Oidhreacht agus 3.3.
Nasc chuig an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail	Cuspóir Áitiúil 3: Comhfhorbairt Inbhuanaithe Áite agus Comhordú Seirbhísí Fáilte. Sprioc 3.6: Port Láirge a fhorbairt mar áit inbhuanaithe inrochtana atá mealltach do chuairteoirí baile agus idirnáisiúnta le hómós áite agus le saoráidí nasctha do thurasóirí chun pobail áitiúla a fheabhsú agus tacú leo agus fás eacnamaíoch sa bhreis a bhaint amach do Phort Láirge.
Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Cónaitheoirí Tuaithe ag bunú Gnólachtaí Príobháideacha; Fiontair Shóisialta faoi stiúir an Phobail.
Limistéar Geografach	Gairm ar fud na tíre a bheidh ann.
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge, Fáilte Éireann

Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 6 Tograí atá ann cheana féin: 3 Tograí Nua: 3 Poist Réamh-mheasta 42 Coibhéis lánaimseartha Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir Cineál an Togra: 1-2 Páirc Fheithiclí Áineasa, 1-2 Láithreán Glampála/Campála, 1-2 Brú Pobail. D'fhéadfadh na saoráidí seo freastal ar Rian Glas na nDéise, Sléibhte an Chumaraigh/Cnoc Mhaoldomhnaigh, Cósta an Chopair, Dún Garbhán, An Ghaeltacht, An Aird Mhór. Caipiteal Iomlán: €1,690,140 LEADER: €845,070 Príobháideach: €845,070 Costas in aghaidh an phoist: €40,000 Líon na gCuairteoirí: 12,000 in aghaidh na bliana in aghaidh an togra <i>*NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime</i>

Téama 1 Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post / Fothéama 1c Turasóireacht Tuaithe agus Áineas

Cuspóir Áitiúil 1: Beart Straitéiseach 1.5 Fothéama 1c Turasóireacht Tuaithe agus Áineas

Teideal don Bheart Straitéiseach	Forbairt ar tháirge Cultúrtha & Oidhreacht.
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Infheistíocht a dhéanamh i saibhreas cultúrtha agus oidhreacht i gCo Phort Láirge chun deimhin a dhéanamh de go mbeidh an táirge nádúrtha inrochtana, caomhnaithe agus taitneamh á bhaint as ag cuairteoirí agus tacaíocht á tabhairt do choincheap an tSráidbhaile Chliste ag cruthú ómós áite agus a luach a thuiscint. Tá an beart seo nasctha freisin le Cuspóir Áitiúil 2/Beart Straitéiseach 2.1, Beart Straitéiseach 2.3 agus Beart Straitéiseach 2.4.
Nasc chuig an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail	Cuspóir Áitiúil 3: Comhfhorbairt Inbhuanaíthe Áite agus Comhordú Seirbhísí Fáilte. Sprioc 3.7: Oidhreacht nádúrtha, Bitheagsúlacht, Tírdhreach agus comhshaol Phort Láirge a chosaint, a bhainistiú agus a fheabhsú agus aitheantas á tabhairt dá thábhacht mar acmhainn neamh-inathnuaite, agus féiniúlacht agus carachtar uathúil á gcothú do Phort Láirge.

Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Gairdíní Thithe na Mórúaisle, Grúpaí Geilleagair Shóisialta a bhfuil baint acu le Táirgí Cultúrtha, Eagraíochtaí Cultúrtha a bhfuil nó a mbeidh a n-ionaid ar oscailt don phobal, Eagraíochtaí atá páirteach i Léirmhíniú agus Cur chun cinn an Chultúir Ghaelaigh agus cultúr na bPlándálaithe/ Chumann na gCarad, caomhnú seanscileanna/seancheirdeanna traidisiúnta atá i mbaol imeacht ar neamhní.
Limistéar Geografach	Díreofar ar limistéir na hAbhann Móire agus Inbhir na Siúire, ar Ghaeltacht na Rinne/an tSean Phobail, Dún Garbhán agus Trá Mhór agus Sléibhte an Chumaraigh.
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge, Údarás na Gaeltachta, Fáilte Éireann, Grúpa Gníomhaíochta Áitiúil lascaigh, (FLAG), an Chomhairle Oidhreachta.
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 4 Tograí atá ann cheana féin: 3 Tograí Nua: 1 Poist Réamh-mheasta: 10 Coibhéis lánaimseartha Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir Cineál an Togra: Saoráidí Cultúrtha, Léirmhíniú ar an nGaeltacht, Saoráidí do Chuariteoirí chun na Gaeltachta, Saoráidí do Chuariteoirí chuig Tithe na Mórúaisle/Gairdíní Thithe na Mórúaisle, Saoraidí Caighdeánacha Léirmhínithe Mhusaem Náisiúnta na hÉireann, Ceol, Rince agus Litríocht Thraidisiúnta, Tionscadail Chultúrtha Chumann na gCarad/na bPlándálaithe, Scileanna/Ceirdeanna Traidisiúnta Caipiteal Iomlán: €563,380 LEADER: €281,690 Príobháideach: €281,690 Costas in aghaidh an phoist: €40,000 Líon na gCuariteoirí: 6,000 in aghaidh na bliana in aghaidh an togra <i>*NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime</i>

Téama 2: Bonneagar Tuaithe agus Ionchuimsiú Sóisialta

Cuspóir Áitiúil 2: Bearta Straitéiseacha 2.1, 2.2, 2.3

Teideal don Chuspóir Áitiúil	Ag buntacú le Tionscnaimh um Ionchuimsiú Sóisialta i gCeantair Tuaithe trí infheistíocht i gCaipiteal Fisiceach agus Daonna.
Téama/Fothéama LEADER	Bonneagar Tuaithe agus Ionchuimsiú Sóisialta - Fothéamaí 2b Seirbhísí Inrochtana agus 2d Óige na Tuaithe.
Réasúnaíocht don Chuspóir	Tá tairbhe bainte as an gcuid is mó de bhailte agus de shráidbhailte laistigh den chontae as LEADER agus as scéimeanna cistithe eile pobail chun ionaid phobail agus hallaí a athchóiriú ar ardchaighdeán. Níl gach pobal tar éis tairbhe a bhaint as cistiú LEADER áfach, toisc an gá go príomha le hacmhainn an phobail a fhorbairt agus na teorainneacha atá ag an idirghabháil seo ar an bhfeidhmeoir faoi rialacha oibriúcháin an Chláir Náisiúnta um Fhorbairt Tuaithe. Tá gá le hoiliúint i gcomhair líon beag grúpaí chun go mbeidh siad ansin ina n-eagraíochtaí leibhéal 1, i.e. struchtúrtha agus ullamh i gcomhair deiseanna cistithe. Beidh na grúpaí sin inniúil ansin dul i gcomhar le sráidbhailte in aice láimhe chun tograí coibhneasta a chruthú faoi Shráidbhailte Cliste/Crios Forbartha Geilleagraí Tuaithe (REDZ). Tá gá le cur chun cinn gníomhaíochtaí agus saoráidí coimhdeacha chun tacú leis an óige (idir dhaoine nach bhfuil páirteach in Oideachas, i bhFostaíocht nó in Oiliúint (NEET) agus daoine eile nach iad) lasmuigh den seomra ranga, agus go háirithe chun tacú leosan nach mbíonn rannpháirteach i spóirt mhachaire chun a scileanna sóisialta agus a mbraistint follaine a fhorbairt.
Nasc chuig an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail	Cuspóir 3: Comhfhorbairt Inbhuanaithe Áite agus Comhordú Seirbhísí Fáilte. Sprioc 3.5: Seachadadh Phobail inbhuanaithe le saoráidí nasctha agus tithíocht de gach saghas (inacmhainne, sóisialta agus príobháideach) a thiomáint i bpríomhcheantair i bPort Láirge i gcomhair na bpobal atá ann cheana féin agus chun inimirce agus tallann a mhealladh.
Leithdháileadh Airgeadais	LEADER: €1,005,633 Cómhaoiniú: €55,398 Iomlán: €1,314,553
Líon na mBeart Straitéiseach	3

Téama 2 Bonneagar Tuaithe agus Ionchuimsiú Sóisialta / Fothéama 2b Seirbhísí Inrochtana
Cuspóir Áitiúil 2: Beart Straitéiseach 2.1 Fothéama 2b Seirbhísí Inrochtana

Teideal don Bheart Straitéiseach	Tacaíocht éascaithe agus forbairt acmhainne i gcomhair Grúpaí Deonacha nua/bunaithe.
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Baineann an togra le hoiliúint a sholáthar atá dírithe ar ghrúpaí deonacha, seachbhrabúsacha chun iad a thógáil le chéile agus cabhrú lena gcumas ceannaireachta a neartú agus a dhaingniú chun plean comhtháite a sheachadadh dá sráidbhaile/mbaile. Tá léirithe ina leithéid de chleachtadh cheana go ndaingníonn an idirghabháil seo grúpa pobail ionadaíoch amháin i gceantar ina bhféadfadh go leor grúpaí éagsúla a bheith ann chun bearta aontaithe a dhearadh agus a sheachadadh. Tá Grúpa um Fheabhsú Pobail Phort an Chladaigh ina shampla dá leithéid, a chuir staidéar ar siúl maidir leis na riachtanais ina gceantar agus a d'aithin bearta tosaíochta dá réir atá á mbaint amach anois trí Chistiú um Athnuachan Tuaithe
Spríocghrúpa(i) Príomhúla	Oiliúint phobail chuig stádas Leibhéal 1, i.e., Sráidbhailte Cliste/Crios Forbartha Geilleagraí Tuaithe (REDZ), Botháin na mBan agus na bhFear agus Líonraí Rannpháirtíochta Pobail.
Limistéar Geografach	An tInbhear-Dún Mór, An Pasáiste Thoir agus Pointe na Síge, ceantar Shléibhte an Chumaraigh-Port an Chladaigh, Cluain Fhia, Baile Mhac Cairbre, An Sráidbhaile, Botháin na mBan agus na bhFear.
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Líonraí Rannpháirtíochta Pobail, Comhpháirtíocht Cheantar Phort Láirge, Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 4 2025
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spríocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 8-10 Tionscnamh Oiliúna Tograí atá ann cheana féin: 40/80 Oibrí Deonach Tograí Nua: Ní bhaineann Poist Réamh-mheasta: 0 Coibhéis lánaimseartha Ag dul de réir taithí, bíonn éifeacht ollmhór iolraitheora ag an

	idirghabháil bhogthacaíochta seo le ráta rathúlachta 50% aige i mbaill/ngrúpaí deonacha a aistriú agus aonáin struchtúrtha agus eagraithe a chruthú astu, atá inniúil leas a bhaint as cistiú agus tograí fiúntacha a chur i bhfeidhm. Poist Leanúnacha: Ní bheidh ann dóibh. Dul chun cinn chuig cistiú caipitil Cineál an Togra: Oiliúint Caipiteal Iomlán: €131,455 LEADER: €118,309 Príobháideach: €13,145 Costas in aghaidh an phoist: Ní bhaineann <i>*NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime</i>
--	---

Téama 2 Bonneagar Tuaithe agus Ionchuimsiú Sóisialta/Fothéama 2d Óige na Tuaithe

Cuspóir Áitiúil 2: Beart Straitéiseach 2.2 Fothéama 2d Óige na Tuaithe

Teideal don Bheart Straitéiseach	Tacaíocht i gcomhair saoráide d'óige na tuaithe chun rannpháirtíocht agus idirghníomhú sóisialta a mhealladh.
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Tacú le saoráidí óige sna ceantair tuaithe atá in easnamh faoi láthair, rogha eile a chur ar fáil seachas spóirt mhachaire agus freastal ar riachtanais níos éagsúla atá ionadaíoch do phobail atá ag teacht chun cinn. Beidh tacaíocht á tabhairt do na taibh-ealaíona, don drámaíocht agus don cheol agus do ghníomhaíochtaí gasóige chun taithí ghníomhach allamuigh a mhealladh. Nasctha le Cuspóir Áitiúil 1/Beart Straitéiseach 1.3 agus Beart Straitéiseach 1.5. Beidh an beartas seo nasctha le tionscnamh na feirmeoireachta teiripí de chuid an fheidhmeora freisin, ag éascú an deis don óige taithí a fháil ar shaol na feirme agus tabhairt faoi thascanna fiúntacha.
Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Óige na Tuaithe 12-18 bliain d'aois.
Limistéar Geografach	Lios Mór, Trá Mhór, Coill Mhic Thomáisín, Dún Garbhán agus Gaeltacht na Rinne /An tSean Phobail.
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Intreo, Macra na Feirme, Bord Oideachais agus Oiliúna Phort Láirge, Teagasc, Oifig Fiontair Áitiúil (OFÁ) Phort Láirge, Comhpháirtíocht Cheantar Phort Láirge, TUSLA, Comhairle

	na nÓg, Feirmeoireacht Theiripeach, Clann Credo.
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 5 Tograí atá ann cheana féin: 3 Tograí Nua: 2 Poist Réamh-mheasta: 0 Coibhéis lánaimseartha. Soláthraítear foireann don chuid is mó de Shaoráidí Pobail trí Chláir de chuid na Roinne Coimirce Sóisialaí Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir Cineál an Togra: Infheistíocht Chaipitil i dTrealamh/i dTacaíochtaí don Óige Caipíteal Iomlán: €56,338 LEADER: €42,254 Príobháideach/Pobal/Stát: €14,084 Costas in aghaidh an phoist: Ní bhaineann <i>*NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime</i>

Téama 2 Bonneagar Tuaithe agus Ionchuimsiú Sóisialta/Fothéama 2d Óige na Tuaithe

Cuspóir Áitiúil 2: Beart Straitéiseach 2.3 Fothéama 2d Óige na Tuaithe

Teideal don Bheart Straitéiseach	Infheistíocht i dtrí shaoráid ghníomhaíochta allamuigh.
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Infheistíocht i dtrí shaoráid ghníomhaíochta allamuigh chun tacú le hÓige na tuaithe chun go mbeidh said níos gníomhaí agus níos rannpháirtí ina bpobal féin. Bhí tionchar an-diúltach ag paindéim COVID -19 ar an spriocghrúpa seo, ina raibh ar dhaoine aonarú agus oibriú i ndomhan fóirúil. Tá cuid mhaith daoine ag fulaingt le himní i láthair na huaire agus iad ag tabhairt tearmainn laistigh orthu féin. Tá na hionaid a roghnaíodh bunaithe ar shuim léirithe ag pobail agus ar aischothú ón bpróiseas comhairliúcháin phoiblí.
Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Óige na Tuaithe
Limistéar Geografach	Gaeltacht na Rinne agus an tSean Phobail, Dún Garbhán agus Cnoc an Óir

An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge, Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR, Pobail Áitiúla
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 3 Tograí atá ann cheana féin: 0 Tograí Nua: 3 Poist Réamh-mheasta: 0 Coibhéis lánaimseartha. Soláthraítear foireann don chuid is mó de Shaoráidí Pobail trí Chláir de chuid na Roinne Coimirce Sóisialaí Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir Cineál an Togra: Infheistíocht Chaipitil Caipiteal Iomlán: €1,126,760 LEADER: €845,070 Príobháideach/Pobal/Stát: €28,169 Costas in aghaidh an phoist: Ní bhaineann <i>*NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime</i>

Téama 3: Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe agus Maolú agus Oiriúnú Athraithe Aeráide

Cuspóir Áitiúil 3: Bearta Straitéiseacha 3.1,3.2 agus 3.3

Teideal don Chuspóir Áitiúil	Ag tacú le tionscnaimh inbhuanaithe comhshaoil.
Téama/Fothéama LEADER	Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe agus Maolú agus Oiriúnú Athraithe Aeráide-Fothéama 3a Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe
Réasúnaíocht don Chuspóir	Cruthóidh tograí in-athnuaite fuinnimh laistigh de phobail feasacht agus cuirfidh sé oideachas ar fáil ar leibhéal praiticiúil. Léirigh taithí ón bpróiseas comhairliúcháin an easpa soiléireachta a bhaineann le cuid den bhéarlagair a úsáidtear sa réimse poiblí agus an easpa eolais a bhíonn mar thoradh air sin. Sa tslí chéanna, trí oibriú le saineolaithe sa réimse sin agus rogha mhalartach de scéim leictreachais a chruthú i sráidbhaile agus trí thógáil ar thraidisiún na hidrea-chumhachta sa chontae, beifear ag tacú le scéim hidrileictreach chun fuinneamh níos glaise a ghiniúint.
Nasc chuig an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail	Cuspóir 3: Comhfhorbairt Inbhuanaithe Áite agus Comhordú Seirbhísí Fáilte Sprioc 3.7: Oidhreacht nádúrtha, bithéagsúlacht, tírdhreach agus comhshaol Phort Láirge a chosaint, a bhainistiú agus a fheabhsú mar aitheantas ar a thábhacht mar acmhainní neamh-inathnuaite agus féiniúlacht agus carachtar uathúil á gcothú do Phort Láirge.
Leithdháileadh Airgeadais	LEADER: €592,958 Cómhaoiniú: €452,112 Iomlán: €1,045,070
Líon na mBearta Straitéiseach	3

Téama 3: Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe agus Maolú agus Oiriúnú Athraithe Aeráide / Fothéama 3a Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe

Cuspóir Áitiúil 3: Beart Straitéiseach 3.1 Fothéama 3a Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe

Teideal don Bheart Straitéiseach	Tacú le tograí eiseamláireacha sa bhitheagsúlacht.
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Tacaíocht a sholáthar do thrí ghrúpa pobail chun tograí bithéagsúlachta eiseamláireacha a fhorbairt atá cosúil le togra Ghleann Bhun Abha in Oirdheisceart Phort Láirge inar thug úinéirí eastáit talamh faoi chomhaontú ceadúnaithe, nuair a bhíonn rochtain ag pobail ar thalamh de chuid na comhairle nó talamh a deonaíodh chun cuibhrrinn/gairdíní pobail a chruthú.
Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Grúpaí pobail a bhfuil rochtain acu ar thalamh de chuid an údaráis áitiúil/ ar thalamh a deonaíodh.
Limistéar Geografach	Ar fud na tíre
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Teagasc, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC), Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge, Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt, Gníomhaireacht Fuinnimh an Oirdheiscirt, GIY.
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 3 Tograí atá ann cheana féin: 0 Tograí Nua: 3 Poist Réamh-mheasta: 0 Coibhéis lánaimseartha Ní féidir é sin a mheas ag tráth an iarratais. Coimeádfar táscairí chun bonnlíne todhchaí a chruthú Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir Cineál an Togra: Infheistíocht Chaipitil Caipiteal Iomlán: €281,690 LEADER: €211,268 Príobháideach/Pobal/Stát: €70,422 Costas in aghaidh an phoist: Ní bhaineann <i>*NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime</i>

Téama 3: Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe agus Maolú agus Oiriúnú Athraithe Aeráide / Fothéama 3a Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe

Cuspóir Áitiúil 3: Beart Straitéiseach 3.2 Fothéama 3a Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe

Teideal don Bheart Straitéiseach	Forbairt Fuinnimh In-athnuaite.
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Oibreoidh LEADER le ceann amháin de na pobail fuinnimh inmharthana chun togra praiticiúil i laghdú fuinnimh a fhorbairt i bpobal amháin mar eiseamláir, toisc go leagann straitéis fuinnimh an chontae béim láidir ar úsáid fuinnimh in ionaid chónaithe a laghdú. Ina theannta sin tacófar le hidreachumhacht, toisc a fhlúirsí agus atá aibhneacha móra agus craobh-aibhneacha laistigh de limistéar na Straitéise um Fhorbairt Áitiúil agus stair na hidreachumhachta sa tionscal éagtha muilleála in áiteanna cosúil le Port an Chladaigh agus Coill Mhic Thomáisín.
Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Cónaitheoirí Tuaithe.
Limistéar Geografach	Tá suim léirithe i gceantar Ghlaise Phádraig, ceantar Ghleann Bhun Abha agus ceantar Chlais Mhór agus ceantar amháin a bhaineann le Pobail Fuinnimh Inmharthana (SEC) in Iarthar Phort Láirge.
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibriúchá	Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge; Clár Uisce an Údaráis Áitiúil, Gníomhaireacht Fuinnimh an Oirdheiscirt.
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 2 Tograí atá ann cheana féin: 0 Tograí Nua: 2 Poist Réamh-mheasta: 14 Coibhéis lánaimseartha Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir. Cineál an Togra: Infheistíocht Chaipitil in 2 Micreashaoráid Hidreachumhachta Caipiteal Iomlán: €563,380 LEADER: €281,690 Príobháideach/Pobal/Stát: €281,690 Costas in aghaidh an phoist: €40,000 <i>*NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime</i>

Téama 3: Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe agus Maolú agus Oiriúnú Athraithe Aeráide / Fothéama 3a Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe

Cuspóir Áitiúil 3: Beart Straitéiseach 3.3 Fothéama 3a Forbairt Inbhuanaithe an Chomhshaoil Tuaithe

Teideal don Bheart Straitéiseach	Feistiú chórais chliste bainistíochta leictreonaí i saoráidí a bhfuil úinéireacht ag an bpobal orthu.
Cur Síos Gairid ar an mBeart Straitéiseach	Mar a luadh cheana, de bharr raidhse scéimeanna cistithe ag pobail i dtreo athchóiriú agus uasghrádú shaoráidí pobail, léirigh an próiseas comhairliúcháin an gá atá le húsáid mhalartach a fhiosrú i dtaobh cuid de na saoráidí úd chun dul i ngleic le forchostais atá ag méadú. Ina theannta sin, thionscain an spleáchas ar líon teoranta oibrithe deonacha atá freagrach as cuid de na hionaid sin réiteach níos cliste ar chianrochtain ar na saoráidí sin a chur ar fáil. Tacófar le hinfheistíocht sa nuatheicneolaíocht seo mar go mbeidh an beart seo nasctha le Cuspóir Áitiúil 1/Beart Straitéiseach 1.4 Infheistíocht i mbrúnna Pobail, agus araile.
Spriocghrúpa(i) Príomhúla	Cónaitheoirí Tuaithe
Limistéar Geografach	Cúlchríocha Rian Glas na nDéise agus Slí Dhéagláin.
An eagraíocht a sheachadfaidh an beart	Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR
Eagraíochtaí Comhoibríocha	Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge; Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, Gníomhaireacht Fuinnimh an Oirdheiscirt.
Tréimhse Ama chun an Beart a Sheachadadh	Ráithe 1 2024 to Ráithe 3 2026
Aschur a bhfuiltear ag súil leis/Táscairí agus Spriocanna	Líon na dTograí atá le cistiú: 4-6 Tograí atá ann cheana féin: 4-6 Tograí Nua: 0 Poist Réamh-mheasta: Ní bhaineann Poist Leanúnacha: Ag brath ar an iarratasóir. Cineál an Togra: Infheistíocht Chaipitil LEADER: €100,000 Príobháideach/Pobal/Stát: €100,000 Costas in aghaidh an phoist: Ní bhaineann *NB. Tá na meastacháin thuas bunaithe ar Léirithe Suime

Plean Gníomhaíochta I gcomhair Spriocghrúpaí

Agus Spriocghrúpaí i gcomhair LEADER á gcur san áireamh, is é ceann den seacht ngné is suntasaí ag LEADER ná gur straitéis chomhtháite agus ilearnála é. Is gné bhunúsach eile é go bhfeidhmíonn sé ó bhun aníos agus é áitbhunaithe. Cíorann an rannán seo a leanas an plean gníomhaíochta i gcomhthéacs na spriocghrúpaí.

NB: Tabhair do d'aire le do thoil go gcaithfidh na spriocghrúpaí & na grúpaí iarratas a chur isteach trí Phróiseas na Spriocghairmeacha agus nach bhfuil aon chinnteacht ann go mbronnfaí cistiú.

Tábla 29 – Plean Gníomhaíochta I gComhair Spriocghrúpaí

Cuspóir Áitiúil	Beart Straitéiseach	Beart	Suíomh pleanáilte	Tréimhse Ama	Achoimre ar na Buiséid
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.1	Grúpaí struchtúrtha áitbhunaithe a fhorbairt	An tInbhear Pointe na Síge <u>An Pasáiste</u> Dún Mór Cósta an Chopair An tSráidbhaile <u>Bun Machan agus</u> <u>Bun Abha</u> Cill Mhíodáin agus An Baile Dubh Íochtarach	2024 2025 2024 2024 2024 2025	Féach thíos
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.1	Crois Forbartha Geilleagraí Tuaithe (REDZ) a fhorbairt	An tInbhear Cósta an Chopair Sléibhte an Chumaraigh Port an Chladaigh <u>Cill Mhíodáin/</u> <u>An Baile Dubh Íochtarach</u> Cluain Fhia Ráth Ó gCormaic Baile Mhac Cairbre An Ghaeltacht agus An Aird Mhór	2024 2025	€96,000
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.1	Leibhéal 3	Tacaíocht do Ghrúpaí Leibhéal 3	2024 2025	Ciste Riaracháin Am na Foirne
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.1	Grúpaí Áitbhunaithe	Bothán na mBan	2024	€8,000
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.1	Áitbhunaithe	Cúram Sochaíoch an Ionaíad Acmhainní Teaglaigh	2024	€8,000

Ar lean

Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.1	Grúpaí Áitbhunaithe	Pobail Nua	2024	€10,000
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.2	Óige na Tuaithe	An Óige	2024	€42,254
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.2	Cúram Glas	Feirmeoireacht Shóisialta	2024-29	Riarachán Bainistíochta
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.2	Óige na Tuaithe	Saoráidí Caipitil	2024-27	€845,070
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.2	Cúram Glas	Feirmeoireacht Shóisialta	2024-29	Riarachán Bainistíochta
		Daoine atá Dífhostaithe go Fadtéarmach (LTUs)	Seirbhís Fostaíochta Ceantair Áitiúil (LAES)		
Cuspóir Áitiúil 2	Beart Straitéiseach 2.2	Cúram Glas	Feirmeoireacht Shóisialta /Ceartas	2024/2026	Riarachán Bainistíochta

3. Achoimre ar Uasteorainneacha Reatha um Chistiú agus Rátaí Tacaíochta

Achoimre ar Uasteorainneacha Reatha um Chistiú agus Rátaí Tacaíochta			
Cineál an Togra	Iarratasóir	Uasráta Cúnaimh	Uasmhéid Cistithe
Tograí Pobail nach mbaineann Gníomhaíocht Gheilleagrach leo	Pobal	Suas go huasmhéid de 75%	€500,000
Tograí Pobail a mbaineann Gníomhaíocht Gheilleagrach leo	Pobal	Suas go huasmhéid de 75%	€200,000
Infheistiócht & tacaíochtaí eile (cur chun cinn a rinneadh mar chuid de chur i bhfeidhm togra san áireamh)	Príobháideach	Suas go huasmhéid de 75%	€200,000
	Pobal	Suas go huasmhéid de 75%	
	Pobal faoi fhothéama na seirbhísí inrochtana atá dírithe ar phobail a bhfuil sé deacair rochtain a fháil orthu	Suas go huasmhéid de 90%	
Anailís agus Forbairt	Príobháideach	Suas go huasmhéid de 90%	€30,000
Oiliúint	Pobal	Suas go huasmhéid de 90%	€200,000
	Príobháideach nó Pobal	100%	

Ráta Cúnaimh: Is é €5,000 íosmhéid an deontais agus is é €200,000 uasmhéid an deontais. Tá uasráta cistithe €500,000 ar fáil do thograí pobail nach mbaineann gníomhaíocht gheilleagrach leo. Déantar cinneadh i dtaobh an ráta cúnaimh a thairgtear togra ar thogra agus ní i gcónaí a mholfar an t-uasráta.

Cineálacha Cúnaimh atá ar fáil: Is féidir le tograí atá i dteideal cistiú iarratas a chur isteach ar Chaipiteal, agus tá Trealamh, Anailís & Forbairt, tograí Comhoibríocha agus Margaíocht & Oiliúint san áireamh ansin.

Ní mór a bhfuil sa liosta seo a leanas a bheith san áireamh i gcáipéisí tacaíochta ach ní liosta uileghabhálach é (d'fhéadfadh cáipéisíocht tacaíochta i dtaobh do thogra a bheith ag teastáil):

Ní fhaomhfar cúnamh deontais ach sa chás go bhfuil gach cáipéisíocht chuí a bhaineann le do thogra curtha san áireamh.

Faisnéis Riachtanach (Ní chuirfear iarratais san áireamh ach sa chás go bhfuil na nithe seo a leanas curtha ar fáil):

1. Foirm Iarratais atá comhlánaithe ina hiomláine agus dátaithe	
2. Líon cuí Meastachán/Tairiscintí bunaithe ar Chostais an Togra agus Stádas an Tionscnóra	
3. Cóip de Chuntais Iomlána Iniúchta/Ráitis Airgeadais/Cuntais Bhainistíochta/Cuntais Ioncaim agus Caiteachais ar feadh trí bliana.	
▶ I gcás cuideachtaí atá ann cheana féin, faoi réir iniúcháireachta, ráitis airgeadais iniúchta don trí bliana is déanaí, sínithe ag beirt stiúrthóirí agus ag na hiniúcháirí. ▶ I gcás cuideachtaí atá ann cheana féin, atá díolmhaithe ó iniúcháireacht, ráitis airgeadais don trí bliana is déanaí, sínithe ag beirt stiúrthóirí agus ag na cuntasóirí. ▶ Do thrádálaithe aonair/comhpháirtíochtaí atá ann cheana féin, bíonn cuntais na dtrí bliana is déanaí sínithe ag úinéirí an ghnólachta agus deimhnithe ag an gcuntasóir. I gcás eagraíochtaí deonacha/pobail nach cuideachtaí iad, bíonn cuntais/cuntais ioncaim agus caiteachais na dtrí bliana is déanaí sínithe ag an gCathaoirleach agus Cisteoir/Rúnaí agus trí mhí de mheastacháin ráiteas bainc.	
4. Deimhniú i scríbhinn maidir le stádas CBL ó Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim sínithe ag na Coimisinéirí Ioncaim (níl gá leis sin ach sa chás NACH n-éilítear ort clárú do CBL)	
5. Deimhniú Imréitigh Cánach nó Uimhir Rochtana Imréitigh Cánach (TCAN)/Dearbhú Cánach Ioncaim	
6. Cóip de Ráitis Bhainc Reatha (íosmhéid de ráitis 3 mí) do na cuntais shealbhaithe uile	
7. Fianaise ar idirlinn/chómhaoiniú	10. Plean Gnó/Forbartha (5 bliain)
8. Cáipéisí Cuí Rialaithe	11. Plean Margaíochta
9. Sceideal na gComhaltaí	12. Sonraí Árachais

Iniaigh de réir mar is cuí, na nithe seo a leanas (pléigh na riachtanais leis an Oifigeach um Fhorbairt Tograí).

Tabhair do d'aire le do thoil go gcaithfidh tú dóthain faisnéise a sholáthar chun go ndéanfar do thogra a mheas.

1. Cead Pleanála & Coinníollacha
2. Fógra Díolmhaithe ó Dheimhniúchán Pleanála
3. Toiliú agus Faomhadh Oidhreachta (féach Treoirleite i gcomhair Tograí LEADER a théann i bhfeidhm ar Oidhreacht 2023-2027)
4. Faomhadh Reachtúil/cead atá riachtanach, m.sh. Sábháilteacht Dóiteáin/ Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta, agus araile
5. Fianaise ar Theideal *; NÓ
5. Fianaise ar Léasacht *
6. Luacháil Dheimhnithe ar thalamh/réadmhaoin a deonaíodh
7. Beartas um Úsáid Chóir/ Straitéis um Ionchuimsiú (Grúpaí Pobail)
8. Téarmaí Tagartha (i gcomhair Anailís & Forbairt, Beochana nó Ollíúna)
9. Táscairí Feidhmíochta
10. Iniaigh aon cháipéisíocht chuí eile a thacaíonn le d'iarratas ar chúnamh deontais le do thoil.

** Caithfear fianaise ar theideal nó léasacht a fháil i leith tograí caipitil a mbaineann talamh, m.sh. láithreáin tógála nó athchóiriú, suiteacha, treonna tráchta, agus araile leo. Caithfidh aon léas a sholáthrófar:*

- ▶ *a bheith sínithe ag an Tionscnóir*
- ▶ *a bheith fianaithe (ag dlíodóir)*
- ▶ *léarscáil ag sainaitheint na talún a bheith curtha leis*
- ▶ *téarma an léasa a bheith ordaithe (ní mór ar a laghad tréimhse cúig bliana ó dháta na haisíocaíochta deiridh don Tionscnóir nó ar feadh téarma nach bhfuil níos giorra ná téarma an chonartha, cibé ceann díobh is faide).*

Sa chás nach féidir leis an tionscnóir léas nó fianaise ar theideal a fháil, glacfar le cáipéisíocht scríofa ag deimhniú údarás an tionscnóra na gníomhaíochtaí cuí a dhéanamh (ar feadh tréimhse cúig bliana ar a laghad d'iaríocaíocht an chúnaimh deontais. Ní mór don cháipéisíocht sin a bheith fianaithe ag dlíodóir agus sínithe ag duine nó ag foras a aithnítear mar an té/foras atá i bhfeighil na réadmhaoine. Ní féidir an cháipéis seo a úsáid mar dheonachán comhchineáil. Measfar an togra neamh-incháilithe i gcomhair cistiú má tá aon chomhaontú ar feadh tréimhse níos giorra ná cúig bliana i gceist.

3. An próiseas a bhaineann le hiarratas a dhéanamh ar chúnamh deontais go Céim an Fhaofa

Spriocghairmeacha

Reachtálfaidh Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge CTR **Spriocghairmeacha Iomaíocha** ag iarraidh iarratas ar fud réimse na dtéamaí agus na bhfothéamaí éagsúla le linn an Chláir. Beidh na **Gairmeacha** bunaithe ar théamaí agus ar chuspóirí a comhaontaíodh sa Straitéis um Fhorbairt Áitiúil. Cinnteoidh spriocghairmeacha le buiséad réamhshainithe nach bhfaomhfar ach na tograí is fearr agus is fiúntaí do chúnamh deontais. Tá na dátaí ar a mbeidh an Cheardlann Eolais agus an Cheardlann chun tacaíocht a thabhairt maidir le hiarratas a dhéanamh, leagtha amach san fhógra agus tá sé éigeantach freastal orthu.

Fógraítear spriocghairmeacha ar fud ár suíomhanna meáin shóisialta agus sna nuachtáin áitiúla.

I dtreo chríoch an Chláir, d'fhéadfadh go bhfillfeadh Tograí le bheith ina nGairmeacha Rollta chun iomlán leithdháileadh an bhuiséid a éascú.

Ceardlanna Eolais

Reachtáiltear Ceardlanna Eolais chun próiseas na **Spriocghairme** a mhíniú comh maith le rialacha agus rialúcháin an Chláir. Ní mór do thionscnóirí freastal ar an gceardlann eolais chun páirt a ghlacadh sa Ghairm. Poiblítear na Spriocghairmeacha leis an Téama/na Téama(i) agus na buiséid ábhartha tamall maith roimh ré.

Tar éis dóibh freastal ar an gCeardlann Eolais, iarrtar ar thionscnóirí Foirm um Léiriú Suime a chomhlánadh agus, má tá siad i dteideal iarratas a dhéanamh, dul ar aghaidh go céim an iarratais. Tá Léiriú Suime ina chéad chéim i gcomhair iarratas i spriocghairm agus déantar cinneadh tríd maidir le togra a bheith i dteideal cur isteach ar an gClár de réir na rialacha atá leagtha síos ann. Ní hionann cuireadh chun céim an iarratais agus aon chinnteacht go mbeidh cistiú á fhaomhadh duit agus ní thugann sé le tuiscint go bhfaomhfar iarratas ar chistiú duit ina dhiaidh sin. A luaithe agus a bhíonn do Léiriú Suime seolta isteach agus athbhreithniú déanta air, tabharfaidh Oifigeach um Fhorbairt Tograí cuireadh duit iarratas iomlán a sheoladh isteach nó cuirfidh sé ar an eolas tú faoin gcúis nach raibh do Léiriú Suime i dteideal iarratas a dhéanamh ar an nGairm áirithe seo.

Tá sé tábhachtach go dtabharfá do d'aire go bhfuil sé éigeantach d'iarratasóirí gur mian leo páirt a ghlacadh sa Spriocghairm freastal ar Cheardlann.

Cuirfear réamhfhógra maidir le Ceardlanna Eolais agus Gairmeacha ar www.wlp.ie

Iarratas

Ní mór do thionscnóirí a sheolann isteach Léiriú Suime atá i dteideal iarratas a dhéanamh freastal ar **Cheardlann éigeantach chun tacaíocht a thabhairt maidir le hiarratas a dhéanamh**, ina míneoidh Oifigigh um Fhorbairt Tograí conas an fhoirm iarratais a chomhlánadh agus ina leagfaidh siad béim ar an tábhacht a bhaineann le hiarratas iomlán comhlánaithe a chur i láthair faoin spriocdháta atá leagtha síos. Ina dhiaidh sin, oibríonn na hOifigigh um Fhorbairt Tograí le hiarratasóirí aonair chun treoir maidir leis an bpróiseas a thabhairt dóibh. Leagfaidh foireann Chomhpháirtíocht LEADER Phort Láirge amach na riachtanais chaighdeánacha ar gá iad a chomhlíonadh agus cuirfidh siad teimpléid, comhairle agus rochtain ar chomhairle ar fáil tríd an Oifig Fiontar Áitiúil (OFÁ), trí Oifig Chomhairle Cathrach & Contae Phort Láirge, Oifig Fáilte Éireann, agus araile.

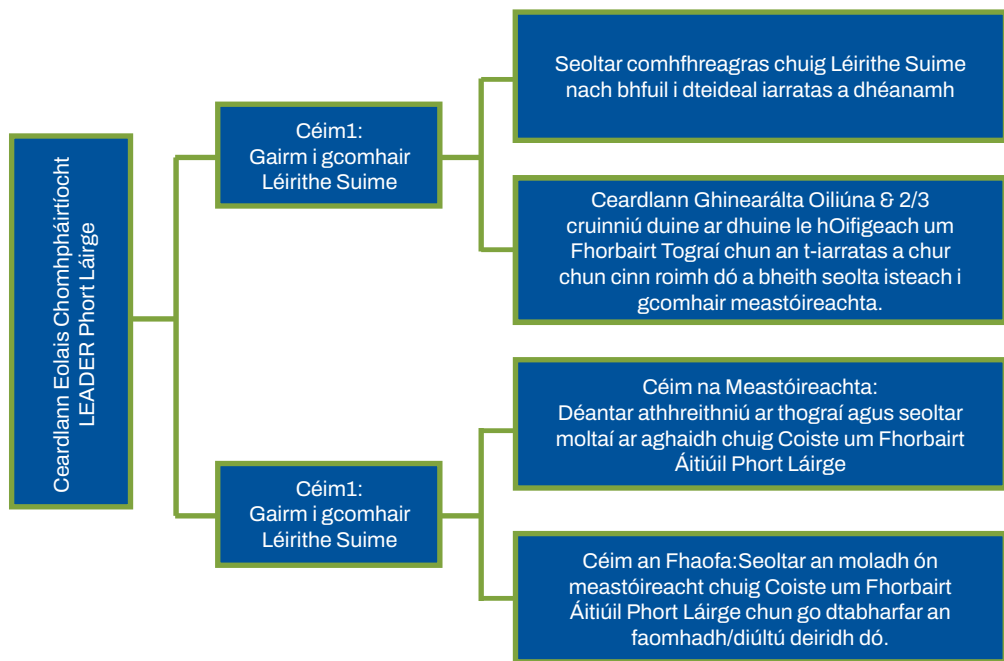
A luaithe agus a bhíonn na hiarratais chomhlánta glactha faoin spriocdháta cuí, déanfaidh Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge iad a mheas go hinmheánach le deimhin a dhéanamh de go bhfuil an cháipéisíocht riachtanach ar fad seolta isteach agus go bhfuil an t-iarratasóir i dteideal iarratas a dhéanamh dá réir.

Déanfaidh Coiste Meastóireachta na hiarratais chomhlánta a fhaightear faoin spriocdháta cuí a mheas, agus déanfaidh **Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge an cinneadh deiridh** maidir le cistiú. A luaithe agus a dhéanfar an cinneadh úd eiseofar Litir Thairisceana.

Níl do thogra faofa go dtí go mbíonn an Litir Thairisceana shínithe (Conradh) faighte agat.

Níl cistiú ceadaithe i gcomhair aon ní a cheannaítear roimh don Litir Thairisceana shínte a bheith faighte.

Ní mór do Thionscnóir (d'iarratasóir) próiseas iarratais dhá chéim a chomhlánadh chun go gcuirfear san áireamh i gcomhair cistiú é:

Céim 1: Freastail ar cheann se na Ceardlanna Eolais. Nuair a fhógraítear Gairm, comhlánaigh Foirm um Léiriú Suime agus seol isteach chuig Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge í faoin spriocdháta cuí. Déanfaidh Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge agus Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge meastóireacht ar an Léiriú Suime chun a chinneadh an gcomhlíonann do thogra cuspóirí na Straitéise Áitiúla um Fhorbairt de chuid Chontae Phort Láirge (LDS) agus an gcloíonn sé le treoirínte Chlár LEADER.

Cuirfear iarratasóirí nach n-éireoidh leo ag Céim 1 ar an eolas i scríbhinn faoin gcúis nach raibh rath ar a n-iarratais.

Céim 2: Tabharfar cuireadh d'iarratasóirí a n-éiríonn lena n-iarratas ag Céim 1 iarratas comhlánaithe a sheoladh isteach leis an gcáipéisíocht chuí tacaíochta.

Tréimhse Ama: Leagfar tréimhse ama amach do Chéim 2 (a chuirfear in iúl agus gach Spriocghairm fógraithe) chun dóthain ama a thabhairt don ullmhúchán, i.e., chun pleananna gnó a ullmhú, meastacháin a fháil, cead pleanála agus araile.

Ceardlann Oiliúna/Cruinnithe le hOifigigh um Fhorbairt Tograí de chuid Chomhpháirtíocht LEADER Phort Láirge: Le linn na tréimhse seo, reachtálfaid ceardlann oiliúna eile chun dul trí fhiosrúcháin chineálacha maidir leis an bpróiseas iarratais. Ní mór do gach tionscnóir freastral ar an gceardlann oiliúna. Comh maith le freastal ar an gceardlann oiliúna buailfidh na tionscnóirí le hOifigeach um Fhorbairt Tograí de chuid Chomhpháirtíocht LEADER Phort Láirge i gcomhair dhá nó trí chruinniú eile. Beidh na cruinnithe sin duine ar dhuine agus beidh siad ar siúl in oifigí Chomhpháirtíocht LEADER Phort Láirge. Ba chóir go ndéanfaidh Oifigeach um Fhorbairt Tograí de chuid Chomhpháirtíocht LEADER Phort Láirge athbhreithniú ar d'iarratas comhlánta agus do cháipéisíocht tacaíochta ag an gcruinniú deiridh agat leo sula seolfar do thogra isteach chuig Chomhpháirtíocht LEADER Phort Láirge i gcomhair meastóireachta. D'fhéadfaidh go mbeadh ar an Oifigeach um Fhorbairt Tograí cuairt a thabhairt ar an láithreán.

Céim na Meastóireachta: Ní mór do gach tionscnóir foirm iarratais atá comhlánaithe ina hiomláine, sínithe agus dátaithe a sheoladh ar ais leis an gcáipéisíocht chuí faoin spriocdháta a bhíonn leagtha síos. Déanfaidh Chomhpháirtíocht LEADER Phort Láirge meastóireacht inmheánach ar na harratais le deimhin a dhéanamh de go mbíonn an cháipéisíocht chuí ar fad curtha ar fáil. Seolfar foirmeacha neamhchomhlánaithe nó iarratais a mbíonn faisnéis ábhartha in easnamh orthu ar ais agus ní chuirfear ar aghaidh i gcomhair meastóireachta iad.

Déanann Coiste Meastóireachta atá neamhspleách athbhreithniú ar na harratais, áit a dtéann siad trí phróiseas iomaíoch. Tá sonraí iomlána faoin gcritéar scórála a úsáidtear, na treoirlínte oibriúcháin agus bearta achomair na Straitéise um Fhorbairt Áitiúil ar fáil ar www.wlp.ie

Céim an Fhaofa: Cuirtear moltaí an Choiste Meastóireachta ar aghaidh chuig Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge le haghaidh an chinnidh dheiridh. Déantar cigireacht ar thograí atá faofa do chúnamh deontais chun deimhin a dhéanamh de nár thosaigh an togra roimh dó a bheith faofa. Eiseoidh Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge conradh cistithe (Litir Thairisceana) do na tograí a bheidh faofa i gcomhair cistiú. Ní mór d'iarratasóir

an conradh a shíniú agus é a sheoladh ar ais chuig Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge laistigh de 15 lá agus roimh thús d'aon ghníomhaíocht togra. Bíonn an tairiscint bailí a luaithe agus a fhaigheann Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge cóip shínithe den chonradh. Seolfaidh Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge litir admhála amach mar admháil go bhfuarthas an chóip shínithe den chonradh. Scríobhfar chuig iarratasóirí nach n-éiríonn lena n-iarratais ag Céim an Fhaofa ag cur na gcúiseanna nár éirigh leo in iúl dóibh.

Ceart Achomhairc: is féidir le hachomharc ar chinneadh an Ghrúpa Áitiúil Gníomhaíochta tarlú in dhá céim, Céim 1 agus Céim 2, agus tá an dá chéim leagtha amach ar www.wlp.ie

Beidh cead ag an Tionscnóir an togra a thosú agus an litir admhála faighte aige. Is féidir íoc as an togra i gcéimeanna má iarrtar sin a dhéanamh ag céim an iarratais. Tabharfaidh an tOifigeach um Fhorbairt Tograí cuairt ar an togra ag gach céim/íocaíocht aonuaire, le deimhin a dhéanamh de go bhfuil an togra ag dul chun cinn de réir mar a bhí leagtha amach sa Litir Thairisceana do chúnamh deontais. Má chlaonann tú óna bhfuil leagtha amach sa Litir Thairisceana, measfar an ghné sin a bheith neamh-incháilithe agus d'fhéadfadh sé tionchar a imirt ar an togra ar fad. Iarrtar ort labhairt leis an Oifigeach um Fhorbairt Tograí i dtosach mar go bhfuil gá réamhfhomhadh i gcomhair aon athruithe a fháil ó Choiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge agus ba ghá go gcloífídis le rialacha an chlár LEADER.

Céim an Éilimh: Ní thairgeann LEADER réamhíocaíochtaí. Íoctar an deontas go riaráisteach i ndiaidh d'fhoirm éilimh lánchomhlánaithe, shínithe agus dhátaithe a bheith seolta isteach ag an Tionscnóir leis an gcáipéisíocht chuí tacaíochta, sonraisc bhunaidh le hadmhálacha agus na ráitis ábhartha bhainc san áireamh. Ní ceadmhach don Tionscnóir ach caiteachas a éileamh a shainaithnítear sa tairiscint ar dheontas agus sa chás go mbeidh costais níos airde ná mar a measadh go mbeadh, ní thabharfar ardú sa chúnamh deontais.

Pointí le tabhairt do d'aire ag Céim an Éilimh:

- ▶ Ní cheadaítear íocaíochtaí i gcéimeanna ach amháin sa chás go n-iarrtar iad ag céim an iarratais.
- ▶ Ní mór do shonraisc a sheoltar isteach a bheith cruinn a ndóthain chun go mbeidh sé indéanta gach earra agus líon na n-earraí agus na seirbhísí a aithint agus nach mbíonn tagairtí ginearálta nó neamhshonraithe curtha

san áireamh iontu, a leithéid agus ‘earraí soláthartha’ nó ‘seirbhísí soláthartha’.

- Ní mór don Tionscnóir agus na conraitheoirí/soláthróirí uile a bheith cáin-chomhlíontach agus ní mór é sin a bheith soiléirithe ag gach aon céim.

Céim an Fhaofa

- Déanfaidh Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge cigireacht roimh an tairiscint ar dheontas le deimhin a dhéanamh de nach bhfuil tús curtha leis an togra.
- Tar éis na cigireachta agus mura bhfuil tús curtha leis an togra eiseoidh Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge conradh (Litir Thairisceana).
- Conradh sínithe le seoladh ar ais chuig Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge laistigh de 15 lá nó beidh an conradh ar neamhní go hiomlán
- Ní ceadmhach d'aon ghníomhaíocht togra tosú go dtí go mbíonn an conradh sínithe curtha ar ais.

Tosaíonn an Togra

- Tá na tionscnóirí freagrach as an togra a chur i gcrích faoi mar atá leagtha amach sa Litir Thairisceana.
- Ba chóir go gcuirfí tús leis an togra laistigh de mhí amháin tar éis don Litir Thairisceana a bheith faighte ach amháin sa chás go mbeadh cead faighte tús ní ba dhéanaí a chur leis. Ní dhéanfar fócaíochtaí i gcéimeanna ach amháin sa chás go n-iarrfar sin ag céim an iarratais.

Céim an Éilimh

- Íoctar an deontas go riaráisteach i ndiaidh d'fhoirm éilimh atá comhlánaithe ina hiomláine, sínithe agus dátaithe a bheith seolta isteach ag an tionscnóir leis an gcáipéisíocht chui tacaíochta.
- Beidh gá le cuairt ar an láithreán do gach aon fócaíocht/eileamh chun a dhearbú go bhfuil caiteachas ag cloí lena raibh leagtha amach sa Litir Thairisceana.

1. Na freagrachtaí atá ar an Tionscnóir (Iarratasóir) ar feadh cúig bliana tar éis an dáta deiridh íocaíochta.

Riall 5 Bliain:

- Ní mór don togra leanúint ar aghaidh ag feidhmiú ar feadh cúig bliana tar éis dáta na hiocaíochta deiridh.
- Tabharfar cuairteanna Cigireachta randamacha ar thograí le linn na tréimhse chun deimhin a dhéanamh de go mbíonn an togra fós ag feidhmiú agus go mbíonn an phlaic mhíniúcháin ar taispeáint.
- Tá sé de cheart ag Cigirí na Roinne teacht ag aon am gur mian leo.

Príomhtháscairí Feidhmíochta

- Ní mór na Príomhtháscairí Feidhmíochta a chomhlánadh agus a sheoladh ar ais de réir mar a iarrann an tOifigeach um Fhorbairt Tograí ort iad.
- Ní mór Uimhreacha Pearsanta Seirbhíse Poiblí (UPSP) na bhfostaithe uile a chur ar fáil ar iarratas.

Ceangaltais Phoiblíochta

- Ní mór do thionscnóirí plaic mhíniúcháin a chur ar taispeáint lonnaithe i suíomh feiceálach san áitreabh ar féidir leis an bpobal é a fheiceáil. D'oirfeadh é a bheith lonnaithe lasmuigh taobh leis an doras tosaigh.
- Cuirfidh Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge an phlaic ar fáil ach íocfaidh tionscnóir an togra aisti. Cuirfidh an tOifigeach um Fhorbairt Tograí tionscnóirí ar an eolas maidir le haon cheangaltas poiblíochta eile.
- Táthar ag cloí le Cigireachtaí randamacha chun deimhin a dhéanamh de go bhfuil ceangaltais poiblíochta faoi mar atá leagtha amach sa Litir Thairisceana, á gcomhlíonadh.
- Ní mór cuairteanna cigireachta a éascú ar iarratas.

Ceangaltais Phoiblíochta

Agus cistiú á bhronnadh is gá lógónna áirithe a bheith taispeánta agus an togra á chur le chéile nó á chríochnú. Cuirfidh an tOifigeach um Fhorbairt Tograí comhairle ort faoina bhfuil oiriúnach do do thograsa. Cuirfidh Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge plaic mhíniúcháin ar fáil i gcomhair tograí ar luach €10,000 nó níos mó ná sin, ach ní mór don Tionscnóir íoc aisti sin.

Ní mór na lógónna seo a leanas a bheith san áireamh ar gach aon phostaer/phlaic/chlár fógraí:

- ▶ Lógó Tionscadal Éireann 2040: Ní mór an téacs seo a leanas a úsáid agus ról na Roinne i ngníomhaíocht LEADER á mhíniú: Cómhaoinithe ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail
- ▶ Ár dTodhchaí Tuaithe
- ▶ Lógó AE: Cómhaoinithe ag an Aontas Eorpach

- Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge
- Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge
- Comhairle Cathrach & Contae Phort Láirge
- Eile, de réir mar a mholann Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge, CTR

Tabhair do d'aire le do thoil go mbeidh ceangal ort a bhfuil thíos a dhéanamh ag brath ar mhéid an chúnaimh deontais a bhronnfar.

Iomlán an Chaiteachais Phoiblí	Ceangaltas-Cuirfidh Comhpháirtíocht LEADER Phort Láirge ar fáil ach ní mór don Tionscnóir íoc as
€500,000 nó níos mó	Plaiceanna nó cláir fógraí atá marthanach a thaispeáint ar shlí go mbíonn siad le feiceáil ag an bpobal, lógónna san áireamh, a luaithe agus a thosaíonn feidhmithe fisiceacha na n-oibriúchán nó go bhfeistítear trealamh a ceannaíodh.
€10,001 – €500,000	Plaic mhíniúcháin nó a mhacasamhail de thaispeántas leictreonach a chur ar taispeáint, le faisnéis maidir leis an togra, lógónna san áireamh.
€0 – €10,000	Níl aon cheangaltas.
Tuarascálacha	Ní mór do thuarascálacha a chistítear trí LEADER a bheith comhlíontach maidir leis na ceangaltais faisnéise agus phoiblíochta, m.sh. Staidéar Féidearthachta, Cláir Oiliúna, agus araile.

Tabhair do d'aire le do thoil: D'fhéadfaí liosta thairbhíthe Chlár LEADER 2023-2027 a fhoilsiú ar shuíomhanna gréasáin na Roinne, an Ghrúpa Áitiúil Gníomhaíochta agus Chomhpháirtíocht LEADER Phort Láirge. Beidh ainm thionscnóir/thairbhí an togra, an baile ina bhfuil cónaí ar an tairbhí nó ina bhfuil sé cláraithe (cód poist san áireamh más ann dó), agus méid iomlán an chaiteachais poiblí a fuarthas, curtha san áireamh sna sonraí. Is féidir teacht ar na sonraí iomlána ag www.wlp.ie

Gníomhaíochtaí Neamh-Incháilithe

Ní bhronnfar agus ní íocfar cistiú LEADER i leith na réimsí seo a leanas:

Talmhaíocht Phríomhúil	lasachtaí
Gairneoireacht Phríomhúil (beachaireacht san áireamh):	Cistú do chaipiteal oibre, (stoc san áireamh) i gcomhair soláthraí chúrsa oiliúna chun a chúrsa féin a reachtáil/cistiú á fháil ag soláthraí chúrsa oiliúna chun cúrsa a reachtáil agus a bheith íoctha as an gcúrsa as cúnamh deontais don togra.
lascach	Costais Oibríochta Thionscnóirí Togra-tuarastal/forchostais, agus araile
Ainmhí nó beostoc a cheannach	Árachas i gcomhair tionscnóirí tograí
Gnáthoibríochtaí miondíola, cés moite de shiopaí pobalbhunaithe agus siopaí feirme, ionad díola a dhíolann táirgí a tháirgtear go háitiúil	Íocaíochtaí as bronnantais, tabhartais nó siamsaíochtaí pearsanta, Díolúine Cánach ar Shochar Beag, Mealltaí chun páirt a ghlacadh in Oiliúint, m.sh. dearbhan siopadóireachta as freastal
Cúrsaí teagaisc nó oiliúna a chruthaíonn cuid den ghnáthchlár oideachais nó córas ag leibhéal réamhscoile, bunscoile, nó ar leibhéal níos airde suas go leibhéal Chomhairle na nDámhachtainí Breisoideachais agus Oiliúna agus Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann Leibhéal 10	Fineálacha reachtúla agus piónóis, fineálacha coiriúlachta agus damáistí
Scoileanna príobháideacha agus coláistí	Costas dlí i leith dlíthíochta, cés moite díobhsan a ndéantar foráil ina leith faoi Mhír 14.5

Forais Taighde	Costais a bhaineann le ceangaltas reachtaíochta nó ceangaltas reachtúil a chomhlíonadh
Cúrsaí um fhorbairt ghairmiúil leanúnach	Táillí a bhaineann le cead planála agus bearta eile atá riachtanach chun a bheith comhlíontach
CBL In-aiséilithe	Feabhsúcháin/athchóiriú ar réadmhaoín chónaitheach phríobháideach
Leaba is Bricfeasta ar cuid d'áit chónaithe phríobháideach iad	Gluaisteáin, feithiclí tionsclaíocha/feirme/tógála, veaineanna, busanna, tarracóirí, tochtóirí, mion-tochtóirí, forcardaitheoirí, leantóirí chun a leithéid d'fheithiclí a iompar
Oibreacha cothabhála ginearálta comhlachtaí poiblí	Cúram Leanaí
Cúram Sláinte & Trealamh Cúram Sláinte-seachas i gcásanna eisceachtúla ina fhaomhann an Roinn a leithéid	Tithe altranais
Tithíocht	Tionscail eachspóirt agus capall rása, cés moite de ghníomhaíochtaí coimhdeacha chun seirbhísí do na tionscail úd a sholáthar (Mír 6.6.14)
Tionscal na gCon agus gníomhaíochtaí a mbíonn baint ag cúnna leo, a leithéid agus rásraon con, saoráidí oiliúna agus gníomhaíochtaí coimhdeacha chun seirbhísí do na tionscail úd a sholáthar	Tograí ina mbíonn táirgí a mbíonn á gcistiú déanta agus coimeáda lasmuigh d'Éirinn
Tograí Intí a mbaineann oibreacha caipitiúla leo, a leithéid agus tógáil agus athchóirithe	Níl meantóireacht incháilithe mar thogra leithleach. Is ceadmhach í a chur san áireamh mar mhodúl i dtogra oiliúna. Ní mór meantóireacht agus gníomhaíocht eile um fhorbairt acmhainne a chistiú faoi Bhuiséad Riaracháin agus Beochana an Ghrúpa Áitiúil Gníomhaíochta.

Tabhair do d'aire le do thoil:

- ▶ Ní thabharfar cúnamh deontais do thograí atá inniúil ar dhul ar aghaidh gan cistiú LEADER ('marbhualach')
- ▶ Tarlaíonn díláithriú nuair a imríonn gníomhaíocht atá cistithe tionchar diúltach ar ghníomhaíocht in áit eile.
- ▶ Ní chisteoidh LEADER tograí atá incháilithe do chistiú faoi scéimeanna eile AE nó tograí ar féidir le gníomhaireachtaí eile iad a chistiú.
- ▶ Is ar na hOifigí Fiontair Áitiúil (OFÁ) atá an phríomhfhreagracht as tacaíocht mhicreaghnóthais (0-9 foistai) agus cabhróidh siad le tionscnóirí leis na scileanna atá riachtanach chun a dtograí a chur chun feidhme.

Tá an fhaisnéis sa cháipéis seo curtha ar fáil mar threoir amháin agus ní mór úsáid a bhaint as i gcomhar le Rialacha Oibriúcháin Chlár LEADER 2023-2027, rialacha atá faoi réir athraithe. Is é An Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge a reachtálann Clár LEADER bunaithe ar na rialacha atá leagtha síos ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail. Is féidir leis na rialacha úd a bheith faoi réir athraithe curtha i gcrích ag an Roinn le linn an Chláir. Is féidir leagan iomlán de na Rialacha Oibriúcháin a íoslódáil ó www.wlp.ie.

Ní ghlacann An Coiste Um Fhorbairt Pobail Áitiúil Phort Láirge, a Chomhpháirtí Forfheidhmithe agus Airgeadais, dliteanas dá laghad as aon earráidí nó easnaimh sa cháipéis seo.

Tá an leabhrán seo cistithe faoi Chlár Náisiúnta um Fhorbairt Tuaithe LEADER, cistithe ag Rialtas na hÉireann faoi Chlár LEADER 2023-2027 agus ag an Aontas Eorpach.

Más mian leat teagmháil a dhéanamh linn chun tograí féideartha a phlé, déan teagmháil le do thoil le:

Claire Connors (Oifigeach um Fhorbairt Tograí) ag 058 51505 / 087 2311062

Christine Rossi (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) & Oifigeach um Fhorbairt Tograí) ag 058 54646

www.wlp.ie

Deartha ag

printmaster
DESIGN, PRINT, SCANS & MANAGED WORKFLOW PROFESSIONALS

